

Till Regionstyrelsen
Region Skåne

F k till Stadsbyggnadskontoret i Lund

I utredningen *Fördjupad Lokaliseringsutredning – Skånes universitetssjukhus i Lund* bedöms det befintliga sjukhuset i Lund i sin nuvarande form inte längre kunna tillgodose dagens och framtidens krav på modern och högteknologisk vård. De främsta bristerna finns i lokaler för operation, intensiv- och akutvård samt laboratorier för bild- och funktionsdiagnostik, men flera vårdavdelningar ger inte utrymme för modern teknik och uppfyller inte heller dagens krav på t ex ventilation.

Stadsmiljöföreningen AFSL (Aktionsgrupper För Samhällsbyggande i Lunds kommun) tillhör inte utredningens remissinstanser men eftersom föreningens målsättning är att bidra till en långsiktig och hållbar stadsutveckling i Lund vill vi gärna framföra några synpunkter på den stora förändring som en flytt av Universitetssjukhuset innebär.

Utredningen presenterar och jämför tre placeringsalternativ för framtidens universitetssjukhus: det befintliga sjukhusområdet, ett obebyggt område på Brunns hög och ett delvis bebyggt område på Smörlyckan. Lokaliseringsförslagen bedöms ur verksamhetsperspektiv, fastighetsperspektiv och samhällsperspektiv och utifrån hur väl alternativen uppfyller planeringsprinciperna för patientsäkerhet, hållbarhet, flöde, samt kunskap och utveckling.

Det är självklart så att *patientsäkerhet*, (principen att minimera vårdskador och smittspridning och se till att rätt kompetens finns på rätt plats i rätt tid), och *flöde* (optimering av patientens väg genom vårdprocessen) är centrala kriterier för ett välfungerande sjukhus. Lika självklart är att de två alternativen med nyetablering i Brunns hög respektive på Smörlyckan ger störst utrymme för att uppföra vårdbyggnader som tillgodoser dagens krav på ytor, rumssamband och teknisk utrustning. Men en ombyggnad och utvidgning av det befintliga sjukhusområdet har andra fördelar. Genom att successivt riva en del av de befintliga vårdbyggnaderna längs med Getingevägen och ersätta dem med nya skulle en fortlöpande om- och utbyggnad kunna ske, och samtidigt ger utrymme för kontinuerlig anpassning till de förändringar i vårdformer, teknik och digitalisering som med säkerhet även kommer att ske framöver.

När det gäller *hållbarhet* är utredningens målsättning att "bidra till en attraktiv, säker och läkande miljö och skapa långsiktigt användbara byggnader genom att bygga in generalitet, flexibilitet och elasticitet". I jämförelsen av de tre alternativen konstateras bl a att nuvarande sjukhusområde har bäst förutsättningar för hållbart resande och att utbyggnaden i Brunns hög görs på jordbruksmark, vilket inte bedöms vara hållbart. Men hållbarhet innebär även ett förhållningssätt till det bestående, där målsättningen bör vara att så långt möjligt bevara och återanvända befintliga byggnader. I synnerhet relativt nyuppförda och fullt funktionella byggnader som Barn- och ungdomskliniken, BMC och Strålterapicentrum. Den typen av diskussion och värdering av befintliga byggnader har inte fått tillräckligt utrymme i utredningen och bidrar till att jämförelsen av de tre placeringsalternativen inte blir rättvisande.

Vikten av att integrera sjukvård, utbildning och forskning för att kunna *utveckla ny kunskap* har länge varit vägledande för Lunds universitetssjukhus och fanns med som ett viktigt kriterium redan vid utbyggnaden av sjukhusområdet på 1960-talet (*Centralblocket. Lasarettet i Lund*. Skrift utgiven av Malmöhus länds landsting 1968). Om sjukhuset flyttas till Brunns hög blir det svårt att upprätthålla en sådan integration.

Stadsmiljöföreningen AFSL vill betona att:

- Utredningen hävdar återkommande att närhet mellan undervisning, forskning och vård är central för en långsiktig framgångsrik verksamhet. Detta lyfts fram så starkt att alternativen Utökad Smörlyckan och Brunnsnäs förefaller som omöjliga val.
- Utifrån denna synpunkt bör man i högre grad undersöka möjligheten att lägga ny vård (i nya och gamla byggnader) i en struktur som famnar BMC och Forum Medicon, vilka då skulle bli centrala punkter i den ensemble som utgör Lunds Universitetssjukhus. Se planskiss nedan.
- Tidigt i utredningen (sid 4) framgår målsättningen ”...att uppnå nybyggda lokaler för sjukhusets samtliga verksamheter.” AFSL vill lyfta det krav på hållbarhet som idag formuleras globalt. Forskning har visat att det överlägset mest hållbara sättet att förfara inom byggandet är att ta hand om och förvalta den enorma resurs som utgörs av det redan byggda, och att vi under 2000-talet – i motsats till 1900-talet – får vara beredda på att i hög grad lita på om- och tillbyggnader. Dessa blir hållbara energi- och kostnadsmässigt, genom att befintlig infrastruktur kan användas och också socialt och kulturellt. Därför måste en strategi att kreativt uppdatera befintlig bebyggelse initieras.
- AFSL vill förordna en successiv utbyggnad av befintlig struktur och med detta en lika successiv utvärdering av varje steg. Teknologi och vårdformer utvecklas kontinuerligt - nya byggnadstyper kan efterfrågas. Utvärdering blir också en process där personal involveras och engageras – alltså ett mer försiktigt och prövande förhållningssätt där färdriktningen kan justeras efter hand och inte till varje pris måste följa en sakta åldrande generalplan.
- I utredningen uttalas behov av minst 300 000 kvm ny golvyta i nya byggnader. Man kan sätta frågetecken för denna siffra med hänvisning till ovan nämnda hållbarhets-paradigm, men ändå konstatera att de i utredningen redovisade volymerna skapar en gles och rums-svag struktur. Man bör kunna bygga tätare – och grönare. Täthet/närhet för effektivitet; grönska för hälsa/trivsel. Det bör undersökas om inte åtminstone 200 000 kvm golvyta bör kunna uppföras i omedelbar närhet till befintlig bebyggelse.

Sammanfattningsvis menar Stadsmiljöföreningen AFSL att mycket talar för alternativet ”Befintligt sjukhusområde” och att detta bör utvecklas, med närmare studium av:

- **Hur ett effektivt nybyggande i nära anslutning till befintlig bebyggelse kan omfamna det centrum som utgörs av BMC och Forum Medicon.**
- **Hur kreativ uppdatering av befintlig bebyggelse kan initieras och genomföras.**
- **Hur etapp-indelning och successiv utbyggnad (i dialog med Akademiska hus) kan följas upp med successiv utvärdering**

Lund 2020.10.20

För Stadsmiljöföreningen AFSL

Thomas Hellquist

Elisabeth Dalholm Hornyánsky

info@afsl.se

Lunds universitetssjukhus (SUS) 21:a och 22:a århundrade (AFSL)

 Ny bebyggelse under 2030-2050 ca 200 –250 000 kvm

BMC

Forum Medicon

Ny bebyggelse under 2070 -2100 ca 150 000 kvm

Kemicentrum - ev del av SUS 2100 ca 30 000 kvm